

заповненню прогалин міжнародно-правового регулювання, застосовується в процесі тлумачення положень міжнародно-правових договорів та відіграє важливе значення для врегулювання конфліктів, адже являє собою універсальний засіб підтримки діалогу між державами з різними зовнішньополітичними, економічними та культурними традиціями.

Література

1. Лукашук И.И. Международное «мягкое» право/ И. И. Лукашук // Государство и право. – 1994. – №8-9. – С. 159-167.

2. Burgess, J.P. What's so European about European Union? Legitimacy between Institution and Identity // European Journal of Social Theory. – 2002. – Vol. 5, N 4. – P. 467-489.

3. D'Amato A. Softness in International Law: A Self-Serving Quest for New Legal Materials: A Reply to Jean d'Aspremont // The European Journal of International Law. – 2009. – Vol. 20, №. 3. – P. 897-910.

4. Shelton D. Law, Non-Law and the Problems of «Soft Law» // Commitment and Compliance: the Role of NonBinding Norms in the International Legal System / D Shelton (ed). – Oxford University Press: Oxford, 2000. – P.10-35.

5. Бахин С. В. Субправо: новые тенденции в унификации международного права/ С. В. Бахин // Известия высших учебных заведений. Правоведение. – 2002. – № 1. – С. 149-150.

УДК 336.27:477 (043.2)

Сєдов А.О., студент,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУ ТА БОРГУ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

В усіх цивілізованих державах основними методами мобілізації державних доходів є податки, позики й емісії. Це пов'язано із значним збільшенням бюджетного дефіциту, можливим розривом між податковими надходженнями та бюджетними витратами, тобто в умовах ринкової економіки державна позика стає обов'язковим елементом фінансової діяльності держави.

Кошти, залучені на основі державної позики, надходять у розпорядження державної влади, що перетворює їх на додаткові фінансові ресурси. Мобілізовані таким чином кошти насамперед мають бути призначені для покриття бюджетного дефіциту. Бюджетне законодавство України цілком відповідає цьому теоретичному принципу.

Позичкові відносини, за яких держава виступає як позичальник

коштів, – це класична форма державної позики. Однак держава може виступати і як кредитор, надаючи позики юридичним і фізичним особам, іноземним державам і міжнародним організаціям, та як гарант у випадках, коли вона бере на себе відповідальність за виконання зобов'язань фізичних і юридичних осіб. У зв'язку з цим розрізняють внутрішню державну позику, внаслідок якої утворюється внутрішній державний борг, і зовнішню внаслідок якої утворюється зовнішній державний борг.

Держава бере участь у відносинах з державної позики в особі відповідних органів влади. Так, ст. 15 БК України встановлює, що КМУ України може брати позики в межах, визначених Законом про Державний бюджет України. Суб'єктом правовідносин з державної позики є також Національний банк України, що готує пропозиції Кабінету Міністрів України для здійснення політики у цій сфері та виконує операції з обслуговування, розміщення боргових зобов'язань, їх погашення і виплати доходів кредиторам.

Як одна з видів позики, державна позика надається на умовах платності і зворотності. Через певний час надані в борг кошти повертаються з відсотками. Отже, позики, будучи практичним утіленням механізму державної позики, не є доходом держави, оскільки підлягають поверненню.

Основним джерелом державних доходів, як відомо, є податки. Крім того, для погашення відсотків за користування державною позикою використовують податкові надходження. Сьогоднішні державні позики – це потенційні завтрашні податки. Деякі платники податків є власниками державних цінних паперів.

Держава використовує позику і для регулювання грошового обігу. В умовах інфляції державні позики як основна форма державної внутрішньої позики тимчасово зменшують платоспроможний попит населення, оскільки з обігу вилучаються надлишкові грошові знаки.

Управління державним внутрішнім боргом – це сукупність заходів держави з виплати доходів кредиторам і погашення позик, визначення умов випуску нових державних цінних паперів. Відповідно до Закону «Про державний внутрішній борг України» управління державним внутрішнім боргом України здійснює Міністерство фінансів України в порядку, погодженому із Національним банком України.

Обслуговування державного внутрішнього боргу України покладено на Міністерство фінансів України через банківську систему України, воно полягає у проведенні операцій з розміщення облігацій внутрішніх державних позик, інших цінних паперів, їх погашенні й виплаті доходу по них у вигляді відсотків та в іншій формі. Для фінансування витрат на розміщення, рефінансування, виплату доходу з погашення боргових зобов'язань Уряду України в складі Державного бюджету України створюється фонд обслуговування державного внутрішнього боргу

України. До цього фонду зараховуються 50% коштів, отриманих від приватизації майна державних підприємств.

З досвіду зарубіжних країн відомо, що найкраще запозичені кошти спрямовувати до виробничої сфери. Залежно від того, які галузі народного господарства фінансуватимуться за рахунок цих коштів, визначаються терміни, на які можна їх вкладати, з тим щоб сплата процентів здійснювалася за рахунок одержаних доходів від проінвестованих галузей. Принцип цільового використання позичених коштів є виправданим на будь-якому рівні чи за будь-якої форми кредитування: банківський кредит, державне кредитування, кредити, надані міжнародними фінансово-кредитними установами тощо. Водночас використання позик на погашення заборгованості із заробітної плати, погашення раніше випущених позик тощо не вирішує проблему в глобальному розумінні, а лише збільшує незабезпечений борг. В умовах перебудови економіки слід налагоджувати, розширювати, за потреби перебудовувати національне виробництво, для того щоб створювати робочі місця, конкурентоспроможну національну продукцію, оживляти міжнародні економічні зв'язки тощо.

Література

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р. // Відомості Верховної Ради.
2. Кучерявенко М. П. Фінансове право: навч. посібник / М. П. Кучерявенко. – Х.: Право, 2010. – С. 286.
3. Омельчук С. Теоретичні підвалини кредитного фінансування державних потреб / С. Омельчук // Економіст. – 2007. – № 4. – С. 27-29.

УДК 340.134:38 (043.2)

Ткаченко А.О., Рибачук Д.О., студенти,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИРОДНОГО ТА ВОЛЕУСТАНОВЛЕНОГО ПРАВА В ГРЕЦЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ

Найсуттєвіша ознака філософської думки, що стала знаковим явищем античності, – відокремлення політики від релігії, а раціонального пояснення – від міфу: політичні інститути еллінського полісу стали «буфером» між примхами Природи і окремо взятою людиною, а фізика (знання про природу) і метафізика (філософія, знання про закони мислення, як властивості людини) – стали головною рисою «осьового часу історії», коли людство почало системно мислити, досліджуючи при цьому як свої способи мислення, так і способи організації свого суспільного